

מועצה אזורית באר טוביה
מחלקת נוער

פעילות חנוכה לצוות הוראה

שיחת חנוכה - מתודות להנחיית שיחת צוות

- מכינים מראש כרטיסיות עם סמלים מחנוכה, מפזרים במרכז מעגל הצוות ומנחים אותם לבחור את אחד הסמלים ולספר איך זה מתקשר אליו \ איך הוא מרגיש \ מה הציור שבחר (או המילה) מזכירים לו.
- מכינים מראש כרטיסים עם ציור של נר ומחלקים לכל חבר צוות נר אחד. מנחים אותם לחשוב מה האור שלהם? \ מה האור שהם מביאים לצוות? \ מה מאיר להם את היום?
- מזמינים את הצוות להדלקת נרות משותפת ונותנים לכל אחד להדליק נר, או שמדליקים יחד. אח"כ עושים סבב שבו כל אחד מספר מה מדליק אותו? (במובן של מה מאיר לו את היום)

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם
אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להדליק נר של חנוכה
אמן:

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם
שעשה ניסים לאבותינו ואימותינו בימים ההם בזמן הזה

מְעוֹז צַדִּיק יְשׁוּעָתִי לִּי כְּנֶאֱמַר לְשִׁבְחֵךְ
תִּפְנוּן בֵּית תְּפִלָּתִי וְשֵׁם תּוֹדָה נִזְבַּח
לְעַת תִּכְיֶין מִטְּבַח מִצַּר הַמְּנַבֵּחַ
אֲז אֶגְמֹר בְּשִׁיר מְזֻמֹּר תִּנְכַּח הַמְּזַבֵּחַ

הַנְּרוֹת הַלְלוּ שְׁאֵן מִדְּלִיקִין עַל הַנְּסִים וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
וְעַל הַנְּפִלְאוֹת שְׁעִשִׂיתְּ לְאַבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ בְּיָמֵינוּ
הֵם בְּזִמְנוֹ הַזֶּה, עַל יְדֵי כְּהֵנֶךָ הַקְּדוֹשִׁים
וְכָל שְׁמַעְתְּ יָמֵי חֲנֻכַּת הַנְּרוֹת הַלְלוּ קִדְשְׁךָ
וְאִין לְנוּ רִשׁוּת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵם אֶלָּא לְרְאוּתֵם בְּלִבְדֵּךְ,
כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נְסִיךָ וְעַל
יְשׁוּעָתְךָ וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ

באנו חושך לגרש
בידינו אור ואש
כל אחד הוא אור קטן
וכולט אור איתן

מועצה אזורית באר טוביה
מחלקת נוער

- מביאים מראש הרבה סביבוני (אוספים מכל מקום אפשרי ואם לא מוצאים אפשר לרכוש במעוד מועד כמה סביבוני במחירים מצחיקים בחנויות ממתקים וגם בכפר השעשועים ובשוק) מפזרים באמצע המעגל ומזימינים כל אחד מהצוות לבחור (אם אין מספיק שיבחרו רק בעיניים). אחרי שכל אחד בחר עושים סבב שבו כל אחד מסביר למה בחר בסיבובן שבחר.
- כהמשך לפעילות עם הסביבוני אפשר לשאול: איזה נס הייתם רוצים שיקרה לכם?
- אפשר לעשות הדלקת נרות נושאת, כמו הדלקת משואות כשכל נר מודלק לכבוד ערך אחר: (עובד מתוך טקס שנערך אצל נוער תל"ם, כולל רק 6 נרות – אם תבחרו לעשות את המתודה הזו תחשבו על עוד 2 ערכים שחשובים לכם) – זו פעילות שמתאימה גם לערב צוות + ועדת נוער . הזדמנות טובה למפגש לכל העוסקים בדבר:

נר ראשון: למען תיקון - עצמי, תרבותי ועולמי

אין אנו קיימים אך ורק כדי לשמור מסורת אבות
או פלאי טבע, זכרונות ילדות או חפצי קודש
פן יהיו חיינו למוזיאון פולחן
העולם אינו מוזיאון
גם הטבע אינו מוזיאון
גם התרבות אינה מוזיאון
מותר לגעת! מותר להזיז, לקרב ולהרחיק,
לשנות ולהטביע את חותמינו אנו.
גע באבן, גע בחי, גע בזולת, בתנאי אחד –
באהבה

ארץ ישראל אינה המוזיאון של אלוהים
שום מקום אינו המוזיאון של אלוהים
שום זולת ושום חפץ דומם אינו אובייקט של
פולחן,
מותר לגעת ומותר לשנות.
כל עוד אתה עצמך מוכן להשתנות ושיגעו
בך
התנאי הוא באהבה

מתור: לאהוב את הארץ באהבה / עמוס עוז

איש אחד שאל את ר' נחמן מברסלב
כיצד היא הבחירה.
השיב לו בפשטות: הבחירה היא ביד האדם.
אם רוצה עושה ואם אינו רוצה אינו עושה.
והעיר על כל ר' נתן:
רשמתי זאת, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאוד.
מחמת שהם מורגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם
על כן נדמה להם שאין להם בחירה חס ושלום.
ואינם יכולים לשנות את מעשיהם.
אבל באמת אינו כן.

מתור: תיקון הלב. פנחס שדה

"איתם משהו הולך להתחיל, להיות שונה ממה שהיה,
מה שהיה שוב אינו מספיק ולא מספק
אילו היה מספיק לא נקראו לשנות בו.
ולפיכך, משנכח אדם כי העולם חסר,
וכי זו חובתו לעשות משהו כדי שישתנה החסר ליותר,
הוא מתלבש אחריות לקחת ולעשות דברים
ולראות שדברים אחרים ייעשו ושדברים אחרים לא ייעשו,
עד שיהיה העולם שלו משתנה מעולם חסר משהו
לעולם בעל משהו יותר"

ס. יזהר

נר שני: למען חיי קהילה

היחידים השייכים לקהילה משלימים אלו את אלו בכל אדם יש משהו מיוחד במינו, נדיר, שאינו ידוע לאחרים, לכל יחיד יש משהו מיוחד לומר, צבע מיוחד להוסיף לקשת הצבעים הקהילתית לפיכך, כאשר מצטרף האדם הבודד לקהילה, הוא מוסיף מימד חדש למודעות הקהילה הוא תורם משהו, ששום אחד אחר לא יכול לתרום. הוא מעשיר את הקהילה, אין לו תחליף . . . בשל אותה מיוחדות, מתכנסים בני האדם היחידים ביחד, משלימים אלו את אלו ומשיגים אחדות

הרב י. ד. סלובצ'יק

שיר לאהבה / גאיה

אמרו הכל אשפר זה לא מאוחר השחר כבר עלה זמן לאהבה יחד ...	יחד לב אל לב נפתח ונראה ת'אור שבשמים יחד לב אל לב נפתח בתקווה לאהבה
ורק אם נאמין ובלי שום דאווין בדרך העולה זה שיר לאהבה	איך שהלב נפתח חובק את העולם ובקריאה גדולה שיר לאהבה

יחד ...

נר שלישי: למען מעורבות ומחויבות חברתית

אם ארפא לבב נשבר אחד
אז לא אחיה לשווא
אם אוכל למחות כאב אחד
או לנחם ידי נכזב
או להחזיר גוזל אחד
לקן הנעזב
אז לא אחיה לשווא !
אמילי דיקינסון

כל אחד מקבל ונותן

שני כוחות נתן הקב"ה לאדם
מחד גיסא הכח להיות יוצר עולמות
הכח להיות רב ומורה וללמד את הזולת
להשפיע עליו ולשנות את אישיותו וליצור אותה מחדש
מאיזר גיסא נתן הקב"ה לאדם כח אחר
הכושר להיות תלמיד וללמוד מהזולת
אסור לאדם, אף לגדול שבגדולים לשכוח כי יכול הוא
ללמוד מאחרים באותה מידה שיש ביכולתו
לתת לאחרים אף הקטן שבקטנים
יש לו גם כוחות הנפש ומידות טובות ואוצרות של רגש
אשר בהם הוא יכול להתחלק ולהשפיע עליהם
כל אדם הוא גם רב וגם תלמיד
משפיע ומושפע מקבל ונותן

הרב יוסף זב סלובצ'יק

לטפסף טיפה

אריק אינשטיין
מיקי גבריאלוב

לא רציתי ללמד
לא ניסיתי להטיף
לא חיפשתי ללמד
וגם לא להיות עדיף
לא רציתי להכות
לא ניסיתי להתקיף
לא חיפשתי לגנות
וגם לא ניסיתי
להחניף

סך הכל רציתי
לטפסף טיפה
כי טיפה עוד טיפה
עוד טיפה
תהיינה לים

לא רציתי לגלות
לא ניסיתי לאחד
לא חיפשתי לגנות
וגם לא להתאגד
לא רציתי לחדש
לא חיפשתי להרוס
לא חיפשתי לקדש
וגם לא להיות הבוס

סך הכל רציתי ...

לא אמרתי להקריב
לא צעקתי אחרי
לא חיפשתי להגיב
וגם לא יצאתי מכלי

סך הכל רציתי ...

מועצה אזורית באר טוביה
מחלקת נוער

נר רביעי: למען השתייכות לתנועה ולקידום ערכיה

שאלת אותי מה נותנת לי התנועה
קשה לי לצנות לך, את לא חיית בתנועה
ודברים אלה צריק לחיות ככדי להבינם
ההרצאת פעם את ראש הסיפוק כשמאיוצט לפססא אחרי עליה ממושכת וקשה?
או שמחה טהורה, שמחת יצירה של חברים לאחר עבודה קשה וממושכת
כשהכל צומח נאדם, נאחט בהם, ולאחרות הכל הצליחו לבנות וליצור?
או אהבה עלה לכפרת ארץ שוממה
המאוררת בק את הרצון לחקק הכל ולהקריב הכל
החלמת פעם חלוט כה יפה וטהור על מפצל חדש
שאת עמידה לקחת חלק בהקמתו, כל זה נותנת לי התנועה

מתוך: "במבחן", כ"ה טבת תש"א

נר חמישי: למען צדק חברתי

גם אני הייתי בירושלים
בכותל המערבי
אני איני דתי
תפילתי היחידה
בכל הפתקים שהפכו שירים
הוא לשמור
על כבוד האדם שבי
ועל צלם האדם שבי
ועל אהבת לבי

נעים עריידי

מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות
תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה,
תהא מושתתת על יסודות החירות,
הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל,
תקיים שיוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין,
תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות,
תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות
ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות

מתוך: מגילת העצמאות

נר שישי: למען קידום השלום בעולמנו

אני, עליו השלום, אני החי אומר עלי השלום
אני רוצה שלום כבר עכשיו בעודני חי.
אני לא רוצה לחכות כמו אותו החסיד שביקש רגל אחת
מכסא הזהב בגן עדן, אני רוצה כסא ארבע רגלים
כאן, כסא עץ פשוט. אני רוצה שלום עלי עכשיו.
חיי עברו עלי במלחמות מכל המינים: קרבות חוץ
וקרבות בפנים, קרבות פנים אל פנים והפנים
היו תמיד הפנים שלי, פני אוהב ופני אויב.
מלחמות בנשק ישן, מקל, אבן, גרזן פגום, מלים,
סכין קהה וקורעת, אהבה ושנאה
ומלחמות בנשק חדיש, מקלע, טיל,
מלים, מוקש מתפוצץ, אהבה ושנאה
אני לא רוצה לקים את נבואת הווי שהחיים הם מלחמה
אני רוצה שלום בכל גופי ובכל נפשי. עלי השלום.

מתוך: פתוח סגור פתוח/ יהודה עמיחי

מועצה אזורית באר טוביה
מחלקת נוער

הבה נאמר: לא עוד מלחמות חדשות ולא עוד שפיכות דמים בין הערבים לבין הישראלים, אשר חיו יחד ובמשך דורות בשלום ובהרמוניה.
הבה נאמר: מעתה ואילך לא עוד סבל ולא עוד התכחשות לזכויות, לא עוד ייאוש ולא עוד אובדן האמונה והאמון. הבה נבקש, שאם לא תבכה עוד את מות בנה, ונער שוב לא יקפד את חייו במאבק שאינו מועיל לאיש. הבה נפעל יחדיו, עד אשר יגיע יום שבו יכתתו חרבות למחרשות לחרוש בהן את האדמה ולמגלים לקצור בהם. אללה אשר קרא את מאמיניו לשלום ינחה את אשר יחפוץ באורח מישרין ...

מתוך: נאומו של הנשיא סאדאת בטקס החתימה על חוזה השלום, 27/3/7

עושה שלום במרומיו
הוא יעשה שלום עלינו
ועל כל ישראל
ועל כל בני אדם
ואמרזו אמן

כוחות מיוחדים לחנך

במהלך שיטוט באינטרנט כדי למצוא סיפורים מעניינים שקשורים לחג נתקלתי באתר: חב"דפדיה, ובעמוד של מנהגי חנוכה היה רשום ככה:
" ימי החנוכה מלשון חינוך מקבלים כוחות מיוחדים לחנך, לחזק ולחדש את "הנר מצוה ותורה אור" עם כל "השטורעם" ותוספת כח הבאים עם ענין החינוך, ומסוגלים ביותר להוסיף בכל הפעולות דחינוך ילדי ישראל. "
טווחווב...

אז "שטורעם" ביררתי, זה התלהבות וחיות. אבל מה זאת אומרת מקבלים כוחות מיוחדים? נסו לחשוב מה זה הכוח לחנך ומדוע מתייחסים אליו בחנוכה?

2 מדרשים לחנוכה

(סיפורים מבוססי מורשת עם מוסרי השכל מעניינים ומעוררי שיחה)

ההיג'ה הפאניסי' ל' חנוכה (הסיפור ל' יהודים):

ויהי בימי אליפורני מלך יון מלך גדול וחזק, והוא כבש מדינות רבות ומלכים חזקים והחריב טירותם והיכליהם שרף באש, בשנת עשר שנים למלכותו שם פניו לעלות ולכבוש ירושלם עיר הקודש, ויקבץ ק"ך אלפים שולפי חרב וצ"ב אלף בעלי חצים. ויאמר המלך אליהם: הנה עם בני ישראל אשר בירושלם משונים בדתיים ואת דתי המלך אינם עושים, [וירושלם] הוות בקרבה ולא ימיש מרחובה תוך ומרמה, עתה קומו ונקומה עליה למלחמה ולא יזכר שם ישראל עוד.

ויען מלך אחד אשר היה כבוש תחת ידו במלחמה ויאמר לו: חדל לך המלך מאלוהי עולם אלוהי ישראל אלוהי האלוהים, ה' גיבור מלחמה מושל גבורתו עולם, עיניו בגויים תצפינה הסוררים להלחם עם עמו ונחלתו לא ימוט, ולא עוד, אלא שכל אומות העולם נקראו נכרים וישראל הם עם קרובו, ומי ייגש ויערב לבו להלחם עמם!

לך התבונן במלכים הראשונים שעברו, על שפשטו ידיהם בישראל מה עלתה בהם, כמו פרעה וסנחריב ויתר המלכים, נבול תבול אתה וכל העם אשר ברגליך, ולא תוכל להלחם בישראל אשר מנשרים קלו ומאריות גברו, הלא המה הגיבורים אשר מעולם אנשי שם.

ויהי כשמוע אליפורני המלך את דברי המלך ההוא ויקצוף המלך מאד וחמתו בערה בו לאמר: מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לאמר כי עם בני ישראל רב ועצום ממני ואשר כוח בהם לעמוד בפני חיילי הרבים כוחול הים?

ומי בכל אלוהי הארצות אשר הצילו את ארצם מידי כי יציל ה' את ירושלם מידי, ויחר אפו מאד ויצו לייסר את המלך ההוא בשפטים גדולים כי דיבר סרה על עוצם חיילותיו לאמר כי לא יעצרו כוח בפני עם בני ישראל, ויצו המלך לאנשי הצבא לאסרו בנחושתיים ולהוליכו אל מחנה העברים לירושלם באף ובחמה ובקצף גדול, לאמר ככה יעשה לאיש על אשר דיבר טוב על ישראל. קום לך אתם והיה באבדי את ישראל תיפול גם אתה כמוהם כנפול בני עולה.

וייקחו אותו עבדיו ויביאו אותו למחנה ישראל פתח שערי ירושלם, וישבו אל אדוניהם. והמלך בא ברחובות ירושלם אסור בכבלי ברזל וימצא שם שרי צבאות ישראל עזיהו בן מיכה וכרמי, ויתמהו איש אל אחיו וישאלו את פיו ויספר להם את כל אשר קרהו על כי דיבר טוב על ה' ועל ישראל עמו, ואשר ציווה המלך למסור אותו ביד ישראל, להמיתו כהריק חרבו בישראל, ואשר אמר ארדוף אשיג אריק חרבי תורישמו ידי, וחירף מערכות אלוהים לאמר: **"מי בכל אלוהי הארצות אשר הציל את ארצו מידי כי יציל ה' את ירושלם"**.

ויהי כשמעם שרי ישראל את דברי המלך רעדה אחזתם שם חיל כיולדה, ויבואו אל מקדש ה' אלוהי ישראל וישתחוו לה' בבכי ובצעקה גדולה ומרה לאמר:

"ה' אלוהי ישראל יושב הכרובים אתה הוא האלוהים לבדך לכל ממלכות הארץ אתה עשית את השמים ואת הארץ הטה ה' אוזנך ושמע פקח עיניך וראה ושמע דברי אליפורני אשר חירף מערכות אלוהים חיים ומלך עולם, אמנם ה' החריבו מלכי אשור (יון) את הגויים ואת ארצם ונתנו את אלוהיהם באש כי לא אלוהים המה כי מעשה ידי אדם עץ ואבן ויאבדם, ועתה ה' אלוהינו הושיענו נא מידי, שפוך חמתך על הגויים אשר לא ידעוך ועל הממלכות אשר בשמך לא קראו כי לא תעזוב הבוטחים בשמך וכי תשפיל הגבר הבוטח באדם ובגבורת הסוס יבטח."

מועצה אזורית באר טוביה
מחלקת נוער

ויהי ככלותם את תפילתם לפני ה' נחמו את המלך ההוא וידברו על לבו לאמר:

ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו אשר הודעת את שמו ואת גבורתו יהיה מגן עזרך והוא יראך את מפלת האויב הרע הזה בנקום ה' אלוהינו נקם נקמת בני ישראל, ויהי ה' עמך ואתנו תשב כטוב בעיניך, ויבוא עוזיהו ויקבלו בביתו ויעש לו משתה גדול, ואח"כ נתקבצו העם ויתפללו כל הלילה וישאלו עזר מאת ה'.

ויהי ממחרת היום ההוא ציווה אליפורני לעלות למלחמה עליהם, והעם הרגליים אנשי חיל שהיו ק"ך אלפים איש והפרשים י"ב אלפים נתקבצו יחדיו בכוח גדול וביד חזקה נגד בני ישראל. וכאשר ראו בני ישראל את הריבויים ישבו על הארץ ויעלו עפר על ראשם ויצעקו בני ישראל אל ה' להושיעם מיד אויביהם, וייקחו את כלי זינם ויישנו בדרכים הצרים אשר בהם נתיב ההר וישמרו אותו יומם ולילה. ואליפורני בלכתו סביב ההר מצא סילוני המים אשר חוץ לעיר ויצו לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרוס אותם.

ויבואו חיילי הצבא אל המלך לאמר לו: כי בני ישראל אינם בוטחים לא בחנית ולא בחיצים ולא בקשת אפס ההרים הרמים וכל הגבעות מחזיקים אותם. ואתה למען תוכל להם בלי מערכת מלחמה שום תשים שומרים על מקורי המים לבלתי יוכלו להעלות מים מהם, ותמית אותם בצמא מבלי חרב, ואז ימסרו לך את העיר מפני הצמא. וייטב הדבר בעיני המלך ולפני כל שלישיו וישם שרי מאות על מקורי המים מסביב, ויהי כעשרים יום אחרי שימו משמרה זאת נתמעטו המים מהבורות ומהפלגים לכל יושבי ירושלים ויצמא העם למים.

ויתאספו בני ישראל אל עוזיהו, כל האנשים והנשים בחורים ונערים יחד כולם פה אחד לאמר: ישפוט אלוהים בינינו ובינך כי הרעות לנו ומאנת להיענות מפני המלך ועל כן ימסור אלוהים אותנו בידיהם ואין עוזר ונפלו לעיניהם מרוב הצימאון. ועתה נמסור עצמנו בלב שלם אל המלך, הלא טוב לנו לעבוד לה' והיינו עבדים לאליפורני ממותנו בצמא ומהיותנו דיראון לכל בשר בראותנו בנינו ובנותינו מתים לפנינו. מעידים אנחנו היום את השמים ואת הארץ ואת אלוהי אבותינו הפוקד עלינו כפי עונותינו כי תמסור תכף ומיד את העיר ביד המלך ונמות מהרה לפי חרב.

ויהי כשמעם את צעקת בני ישראל כל שרי צבאות ישראל צעקו צעקה גדולה ומרה ויבכו בכי גדול תוך ההיכל ויצעקו אל ה' קול אחד לאמר:

חטאנו עם אבותינו העווינו והרשענו, אלוהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל, כי הנה אויביך יהמיון ומשנאיך נשאו ראש על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך, אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא ייזכר שם ישראל עוד, אשר אמרו נרשה לנו את נאות אלוהים, כי נועצו לב יחדיו עליך ברית יכרותו. אנא האל אב הרחמן חמול על עמך ועל נחלתך ואל תמסור בני בריתך ביד העמים אשר לא ידעוך, למה יאמרו הגויים איה אלוהיהם, וברוב גאונך תהרוס קמיון. עשה להם כמדין כסיסרא כיבין בנחל קישון נשמדו בעין דאר היו דומן לאדמה שיתמו נדיבמו כעורב וכזאב וכזבח וכצלמונע כל נסיכמו. וכאשר כלו הצעקות והבכי קם עוזיהו ועיניו זולגות דמעות ויאמר אליהם: חזקו ויאמץ לבבכם אחי ונקוה חסד מה' עוד חמישה ימים אם לא יושיע ה' לנו נעשה כאשר דברתם. **ויהי כשמוע את הדברים האלה יהודית האלמנה בת בארי והיא הייתה יראת ה' מאד, ותעש לה יהודית בעליית ביתה חדר מיוחד להתפלל בו ותשב שם עם נערותיה, והיא הייתה מענה בצום נפשה כל ימי חייה, והייתה יפת תואר מאד, ותהי יהודית נושאת חן בעיני כל רואיה. וכאשר שמעה כי דבר עוזיהו למסור את העיר אחר חמשה ימים שלחה לקרוא את הכוהנים ועוזיהו וכרמי ויבואו אליה ותאמר אליהם יהודית:**

מה זה הדבר אשר חשב עוזיהו לעשות למסור את העיר ביד האויב, אם לא תבוא ישועתנו תוך חמישה ימים, ומי אתם כי נסיתם את ה'!

לא זו הדרך לקבל חסד המקום ב"ה רק להעיר חרון אף ה', האפס לנצח חסדו כי שמתם גבול לחסדיו ולרחמיו לשום לכם יום כפי בחירתכם, חלילה לסור מאחרי ה', כי חסדי ה' לא תמו ולא כלו רחמיו, טוב ויחיל ודומם לתשועת ה' כי לא יזנח לעולם ה', כי אם הוגה וריחם כרוב חסדיו, רגע ידבר על גוי ועל ממלכה וניחם על הרעה.

מועצה אזורית באר טוביה מחלקת נוער

ועתה לכו ונשובה אל ה' כי ארך אפים הוא ונשאלה ממנו סליחה וכפרה על זה העוון בבכי ובצום ואל אלוהינו כי ירבה לסלוח, כי עת צרה היא ליעקב וממנה יושע וכאשר נבהלה נפשינו מפני זדונם כן נגילה ונשמחה בישועתו, כי לא הרשענו כאבותינו אשר עזבוהו ויקטרו לאלוהים אחרים וע"כ נמסרו לחרב ולשבי ולחרפה ולכלימה ביד שונאיהם, ואנחנו לא נדע אל אחר זולתי אלוהינו אשר אין עוד מלבדו, והוא ירוש דמינו מיד קמינו למען כבוד שמו.

ועתה אחי אתם הכוהנים לה' ונפש כל עמו ישראל תלויות בכם ואתם חזקו ויאמץ לבבכם ולב כל ישראל לאמר אליהם כי אבותינו הובאו בניסיון לנסות אותם אם באמת אהבו את ה' אלוהיהם ואתם תאמרו אליהם כי אברהם אבינו עמד בניסיונו של מקום וה' אהבו, וכן יצחק ויעקב ושאר האבות נמצאו נאמנים לפני ה' בייסורין, וכל מי שלא עמד בניסיון ביראת ה' והתלוננו לפני ה' נגפו לפני המשחית וימותו במכת הנחשים, ועתה התבוננו וראו כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוהינו מייסרנו ולמות לא נתנו בעבור שמו הגדול והנורא.

ויאמרו אליה עוזיהו והכוהנים: צדק כל אמרי פיך אין בהם נפתל ועיקש, אשר נואלנו ואשר חטאנו לשום גבול לישועת ה' ולכן העתירי בעדינו כי ישרה את ויראת ה' את.

אנכי אתפלל לפני ה' בעדכם, וגם אתה העתירו אל ה' בעדי להקים את עצתי אשר חשבתי לעשות לנקום נקמת בני ישראל מאת היונים.

ולכן לעת ערב תעמדו בשערי העיר ואצא אני ושפחתי עמי בלילה ואתם אל תחקרו ממני אנה אני באה, אפס כי תמיד תהיה תחינתכם בפיכם לה' אלוהי ישראל לפקוד את עמו בעבור כבוד שמו.

ויאמר אליה עוזיהו: לכי לשלום ואלוהי ישראל ייתן את שאלתך אשר שאלת מעמו, ויהי ה' עמך לנקום אותנו מאויבינו אמן.

ויהודית נכנסה בחדרה ותלבש שק ואפר ותעל עפר על ראשה ותשתחוה לה' ותשפוך את נפשה בצום בבכי ותפילה לפני ה', וכה אמרה בתפלתה:
ה' אלוהי שמעון ולוי אבינו אשר שמת בידם חרב להתנקם מהנכרים אשר טמאו וגילו את ערוות דינה אחותם, ונתת את נשיהם בשבי ואת בנותיהם וכל שללם לבוז ביד עבדיך אשר קנאו את קנאתך, פקדני נא ה' אלוהי כרוב חסדיך, כי כל דרכיך צדק ומשפטיך תהום רבה, והבט נא את מחנה האויב הרע הזה אשר חירף מערכות אלוהים, כאשר ראית את מחנה מצרים ברדפם חמושים אחרי ישראל עמך ונחלתך, אשר בטחו במרכבותיהם ובסוסיהם וברוב חילם, והשקפת על מחניהם והבהלת אותם במחשכים, תהומות יכסימו ירדו במצולות כמו אבן במים אדירים, כמוהם יהיו גם אלה ה' אלוהי הבוטחים על חילם וברכב ובפרשים ובחצים ובקשת, המתהללים בחניתותיהם ולא ידעו ולא יבינו כי אתה ה' אלוהינו איש מלחמות, יעיר קנאה יריע אף יצריך על אויביו יתגבר.

חשוף זרוע גבורתך כבראשונה, ושפוך באש חמתך על הגויים אשר לא ידעוך ועל הממלכות אשר בשמך לא קראו, אשר אמרו נרשה לנו את נאות אלוהים לבא במקדש ולטמא היכל קודשך, ולנתק קרן מזבחך, אנא ה' עשה למענך אם לא למעננו, חרבם תבוא בלבם וקשותותם תשברנה, ולצר הצורר הרע הזה אליפורני המלך קדמה פניו הכריעהו וילכד בפח עיניו לאהוב אותי ותחלהו בחולי החשק בי, ותן בנפשי חוזק למאוסו ובידי כוח ואיל להשמידו, ייפול במכמוריו רשע, ויהיה זה זכר לשמך הגדול כי תמסור אותו ביד אשה, ואתה ה' לא בגבורת הסוס תחפוץ ומלכות זדון לעולם שנאת, שוועת עניים אתה תשמע, צעקת הדל תקשיב ותושיע, חנני ושמע תפלתי ושוועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש, ותן דבר בפי ועצה בלבי לקיום בית מקדשך, למען ידעו כל הגויים כי אתה אלוהים חיים ואין זולתך אלוהים.

ויהי ככלות יהודית להתפלל לה' את כל התפלה והתחינה הזאת ותקום מן המקום אשר השתחוותה שמה לה' מכרוע על ברכיה וכפיה פרושות השמים, ותקרא את שפחתה ותבוא אל היכל ביתה ותסר בגדי אלמנותה והשק מעליה ותרחץ את גופה ומשחה עצמה בשמן המור ותקלע את קלעות שערותיה ותשם כתר על ראשה ותלבש בגדים יקרים מוזהבים ותכשיטים חריטים ושהרונים ועגילים וטבעות,

מועצה אזורית באר טוביה מחלקת נוער

ותייפה את עצמה בכל תמרוקי הנשים וכ"ד קישוטיה, וה' נתן לה זיו ויופי הרבה למצוא חן בעיני כל רואיה. ותתן יהודית ביד שפחתה נאד חלב וחמת יין וצלוחית שמן וקמח ולחם וגבינה ותלך לה, וכאשר באה אל שערי העיר מצאה את עוזיהו ואת הכוהנים המקווים עליה שמה ותעבור לפניהם ויאמרו לה לכי לשלום ואלוהינו ייתן לך חן וחסד בעיני כל רואי אותך וייתן לך כל משאלות לבך וכל עצתך ימלא לטובה, ותתהלל עליך ירושלם עיר הקדש ויהי שמך בכלל החסידים ובמספר הצדיקים, ויענו כל העם אשר שם אמן.

ותצא יהודית מן העיר היא ואמתה, ויהי כאשר ירדו מן ההר בעת עלות השחר פגעו בה משומרי המלך אליפורני ויתפשוה לאמר **מאין באת ואנה תלכי?**

ותאמר אליהם יהודית מבנות העברים אנכי ואברח בהיחבא מאתם, כי ידעתי כי ימסרו בידכם ולכן חשבת אצלי לאמר אלכה נא לי לפני המלך אליפורני לגלות לו סודות עם היהודים ולהורות לאנשי הצבא את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון ללכוד את העיר ולתפשה ולא יפול ממחנהו עד אחד.

וכאשר שמעו האנשים אשר תפשוה את דבריה הביטו על תוארה ויפייה והמה ראו כן תמהו מנועם אמרותיה במועצות ודעת, **ויאמרו אליה:**

ברוך טעמך כי חלצת נפשך ממות וחכמת בעצתך לבוא אל אדונינו, ותדע באמת כי בעמדך לפניו ייטב לך ותמצא חן וחסד בעיניו.

ויביאו אותה למלך, ומיד כאשר באתה לפניו נשא המלך את עיניו וירא את יופייה וזיו הדרה ותבער בו אש החשק והתאוה אליה ויחלה המלך מחולי החשק, וכל שריו ועבדיו הפרתמים היושבים לפני המלך אמרו מי אשר ימאס עם העבריים אשר יש להם נשים יפות כאלה, ומי לא ילחם עימהם בעבורן.

וכאשר ראתה יהודית את המלך יושב על כסא מלכותו השתחוותה לו אפים ארצה, ויקימוה עבדי המלך כי כן מצות אדוניהם, אז אמר לה המלך תגילי ותשמחי בלבבך ואל תיראי כי לא אחפוץ במות כל אשר יחפוץ לעבדני, ולא הייתי מרים חרבי וחניתי על עמך אם לא מאסוני. **ועתה תאמרי נא לי למה נסת וברחת מעימהם ותבחרי לבא אלינו?**

ותאמר לו יהודית אנחנו חטאנו לפני ה' אלוהינו ולכן דיבר ביד הנביאים אל העם לייסר אותם על עוונם. וע"כ בני ישראל פחדו ממך כי חטאו לפני ה' אלוהיהם וכבדו הרעב בהם והנה נחשבנו כמתים מפני הצימאון, עד אשר הסכימו לשחוט את צאניהם ולשתות את דמם וחשבו להתיר את הקודשים אשר ציוה ה' אלוהיהם בשמירתם שלא יהנו מהם בחטים ביין ובשמן. ואם יעשו זה המה יאבדו ואתה תעמוד, וכאשר ידעתי זה אני אמתך נסתי מאתם ושלחני אלוהים להגיד לך, ואולם אנכי יהודית אמתך עובדת את ה' גם עתה בהיותי אצלך, על כן אנכי אצא ג' פעמים ביום ואתפלל לפני ה' אלוהי, ואתנפל לפני ה' והוא יגיד לי מתי ישלם להם כפעולתם וכרוע מעלליהם, ואבוא ואגיד לך כי תעבור בכל חוצות ירושלם ויהיו כל עדת בני ישראל כצאן אשר אין להם רועה ולא יחרץ כלב לשונו נגדך, כי כל זה נאמר לי במראות האלוהים ולמען חרות אף ה' עליהם שולחתי להגיד לך כל זה.

וייטב הדבר בעיני המלך ובעיני עבדיו ויראו האנשים ויתמהו בראותם חכמתה כי רבה **ויאמרו איש אל רעהו, אין אשה משכלת כזאת בכל הארץ ביופי בחן ובשכל,**

ויאמר לה המלך: הטיב אלוהים עמך אשר שלחך לפני למען תמסור את עמך בידינו, ובעבור דבריך הטובים אם כה יעשה לי אלוהיך ואלוהי, את תהיה ראשונה במלכות, ויהי שמעך בכל הארץ.

ויצו המלך להביא אותה בבית נכותו, ויצו להאכילה מעל שולחנו, ותאמר לו יהודית לא תוכל אמתך לאכול מאשר ציווית לתת לי פן יקראני אסון, אבל אוכל מאשר הבאתי עמי.

מועצה אזורית באר טוביה
מחלקת נוער

ויאמר אליה המלך: ואם יחסר לך אשר הבאת עמך מה נעשה לך?

ותאמר יהודית: חי נפשך אדוני שלא יחסר לי מזה עד אשר יקים ה' את דברי אשר חשבתי לעשות. ותשאל עוד בעת בואה אל האוהל רשות לצאת בלילה ובעת עלות עמוד השחר חוץ מן המחנה להתפלל לפני ה' אלוהים. ותצא בכל לילה ולילה מחוץ למחנה לטבול את גופה תוך ברכת המים ובעלותה מלטבול את נפשה בבכי ואנקה לפני ה' אלוהי ישראל לישר את דרכה בישועת עמה; ובאה אל האוהל בטהרתה ותאכל בסעודת הערב.

ויהי ביום השלישי ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו, ויאמר אל סריסו שומר הפילגשים לאמר לך נא ראה אם תוכל לפתות ולרצות את יהודית הזאת שאבוא אליה, ואז בא הסריס אל יהודית ויאמר לה אל תבושי ואל תכלמי לבוא אל אדוני ואולי ייטב לך לאכול ולשתות עמו?

ותאמר לו יהודית: מי אנכי אשר אמנע מאדוני כל אשר ייטב לו וכל הישר בעיניו אעשה, כי כל אשר יחפוץ אדוני המלך הוא טוב לי כל ימי. ותיקח יהודית ותלבש בגדי תפארתה ותבוא ותעמוד לפניו, ויהי כראות המלך את יופיה תקף הוכה ונחלה מאהבתו אותה.

ויאמר לה המלך: אכלי לחמך בשמחה ושתי בלב טוב ייך כי מצאת חן בעיני.

ותאמר לו יהודית: אשתה אדוני כי שמח לבי ויגל כבודי היום שמחה רבה מכל ימי חיי, ותשב ותאכל ותפתח את נאד החלב ותשת וגם את המלך השקתה וישמח המלך עמה מאד וישתה יין הרבה מאד מאשר שתה כל ימי חייו.

ויהי אחרי כן הלכו כל עבדי המלך איש איש אל מקומו, ויסגור סריס המלך את דלתי האהל אשר שם יהודית עם המלך וילך לו, ויהודית לבדה באהל ואליופורני המלך במיטתו ישן כמת, ותאמר יהודית אל אמתה לעמוד בחוץ לשמור לפני האהל ותעמוד יהודית לפני המטה ותתפלל בדמעות רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, וכה אמרה בתפלתה:

חזקני ה' אלוהי ישראל ואנקמה את נקמת עבדיך ישראל, לחזק בריחי שערי ירושלם עיר מקדשך, סמכני כאמרתך ואל תבישני משברי בחוזק עוזיך.

וככלותה להתפלל קרבה אל העמוד אשר בראש מיטתו ושלפה חרבו של אליפורני עצמו אשר היה תלוי בעמוד, ובשלפה את החרב תפשה אותו בשערי ראשו ותאמר חזקני נא האלוהים והכתה פעמים על צווארו וחתכה את ראשו, ותשלח את אמתה ותיקח את כלי מלחמתו אשר היו תלויים בעמודים והכתה את כל גופו מכף רגל ועד ראש אין בו מתום פצע וחבורה ומכה טרייה, ותיתן את ראש אליפורני ביד שפחתה לשום אותו באמתחתה, ותצאנה שתיהן יחדיו כמנהגן להתפלל ותעבורנה את כל המחנות ואין פוצה פה ומצפצף עליהן כי כן ציווה עליהן המלך, ובסובבן את העמק באו בשערי העיר ותאמר יהודית לשומרי החומות מרחוק בקול ששון ובקול שמחה פתחו שערים כי עמנו אל אשר עשה הישועה הגדולה הזאת בישראל.

ויהי כאשר שמעו אנשי העיר את קולה ויקראו את כוהני ה' ויאספו כולם מגדול ועד קטן, ויצאו לקראתה בשמחה ובשירים ובהלל ובתודות לה', והדליקו נרות בכל חוצות ירושלם ובחצריהם ובטירותם ויעטרו כלם בבגדים חמודים וכלי יקר אבנים טובות ומרגליות לכבוד ולתפארת, ויביאו את יהודית אל תוך העיר בשמחה גדולה, כי חשבו לבלתי ראות פניה עוד, ויסובבוה כל ישראל סביב, ותעל יהודית במקום גבוה ותהס את כל העם, ויהס העם ויעמדו ולא ענו עוד.

אז ענתה יהודית בקולה קול עוז לאמר:

הללי ירושלם את ה' הללי אלוהיך ציון כי חזק בריחי שעריך וברך בניך בקרבך; הללו את ה' אלוהינו, הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גדלו, אשר לא עזב חסדו משפחתו וימכור ה' בידי אשה את שונאנו ועוכר ישראל בלילה הזה. ותוציא מאמתחתה את ראש האויב צורר היהודים אליפורני הרשע. ועתה אחי חי ה' כי שמרני מלאך ה' בצאתי מכאן וביושבי שמה ובשובי הנה כי לא נטמאתי והביאני ה' אלוהיכם אליכם בשמחה ובישועה והמליט נפשי בישועתכם, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו.

מועצה אזורית באר טוביה מחלקת נוער

וכל ישראל השתחוו לה' אפים ארצה ויאמרו אליה:

ברוך ה' אשר בידו השפיל אויבינו המחרף והמגדף מערכות אלוהים, כל גויים סבבונו בשם ה' כי אמילם דחה דחיתנו לנפול וה' עזרנו כי לא בזה ולא שיקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ממנו, ובשווענו אליו שמע אלינו.

ועוזיהו נשיא ישראל אמר אליה:

ברוכה את לאל עליון מכל הנשים באוהל תבורך, ברוך ה' אשר ברא את השמים ואת הארץ ואשר הצליח את דרכיך להביא ראש מלך אויבינו צורר היהודים, והגדיל היום את שמך ולא ימוש זכר תהילתך מפי כל האנשים אשר יזכרו את חסדי ה' לעולם, כי לא חמלת על נפשך בעת צרה ויגון עמך, ויענו כל העם אמן ואמן.

ויקראו אל המלך אשר היה עומד בבית עוזיהו אשר דיבר טוב על ישראל, ותאמר לו יהודית: ה' אלוהי ישראל אשר הודעת את שמו ואת גבורתו ואמרת כי הוא יקום נקמתנו מאויבינו, הנה הוא יתברך שבר ראש כל הרשעים בלילה הזה בידו, ולמען תדע כי כן הוא הנה זה ראש אליפורני אשר בזדונו ובעזות לבו מאס את אלוהי ישראל, וישטום אותך להרגך לאמר כאשר נכה עם ישראל תיפול ביניהם וחרבי יעבור בך.

וכאשר ראה המלך החסיד ההוא את ראש אליפורני ויפול על פניו ארצה ויאמר:

כן יאבדו כל אויביך ה', ויפול על רגלי יהודית וישתחוהו לה ויאמר אליה ברוכה את מאלוהיך בכל אוהלי יעקב, כי כל גוי עם ועם אשר ישמע את שמעך יהללו לך ויברכו את שם ה' אלוהי ישראל.

ותאמר יהודית אל כל העם:

שמעו נא לי אחי ועמי ותלו את הראש הזה על ראש חומותינו, והיה כאשר יזרח השמש ולקחתם כל אחד מכם את כלי זיינו ותצאו בתרועת מלחמה, ואל תרדו למטה אפס כי תקעתם ותריעו, וכאשר ישמעו את קול תרועת המלחמה ילכו אל שרי חילם לעוררו למלחמה, ובבוא השרים באהל אליפורני ימצאו אותו מתגולל בדמו, תיפול עליהם אימתה ופחד, וכראותכם אותם בורחים רדפו מהר אחריהם בחוזק כי ה' ייתן אותם תחת רגליכם.

ויעשו כן בני ישראל וכאשר האיר היום תלו על ראש החומות את ראש האויב הצורר, וייקח כל איש ואיש כלי מלחמתו בידו, ויצאו ויתקעו ויריעו תרועה גדולה, וכאשר ראו כן שומרי החומות באו באהל מלכם אליפורני והשמיעו קול גדול בפתח האהל להעירו, וכאשר באו השרים השלישים אמרו לסריסים לא עת התמהמה לכו ועוררו את המלך כי יצאו העכברים מחוריהן ופיתו אותנו למלחמה, אז דחק ונכנס סריס המלך שומר הפילגשים באהל אליפורני ויעמוד לפני קלעי מיטתו ויספוק את כפיו אולי ישן הוא ויקץ, כי חשב כי עודנו ישן עם יהודית, וכאשר לא הרגיש דבר קרב אל המיטה ויסר את הקלעים וירא גוף אליפורני מושלך ארצה ומתגולל בדמו וראשו איננו, ויצעק צעקה גדולה בבכי ויקרע את בגדיו ויבא באוהל יהודית ולא מצאה, ויצא החוצה אל העם ויאמר אליהם אשה אחת עבריה עשתה הרעה הגדולה הזאת, והנה אדונינו המלך מת ומושלך על הארץ ומתגולל בדמו וראשו איננו.

וכאשר שמעו כן שרי החיל קרעו כולם את בגדיהם ונפלה עליהם אימה חשכה גדולה ותהי צעקה גדולה ומרה במחנותם, וכאשר שמעו כל החיל כי נהרג גיבורם יצאה מהם כל עצה ויברחו כולם מפני הפחד והיראה, ובבורחם מפני העכברים הרודפים אחריהם חמושים עזבו כל רכושם וינוסו במשעול הכרמים ובנתיבות ההרים.

וכאשר ראו כן בני ישראל ירדו מן ההרים וירדפו אחריהם בתרועת חוצרות ובקול שופר חזק מאד, והיו מכים את כל הנמצאים מכה גדולה מכת חרב, וירדפום עד החרמה, ויתר העם ירדו אל מחנה האויב וישללו את כל שללם, שלל הרבה מאד אין מספר, בצאן ובקר וברכב ובסוס ובכל מטלטלי אוהליהם, וכולם נתעשרו משלליהם מקטן ועד גדול, ובזמן שלושים יום לא נשלם שללם אשר שללו בני ישראל, רק כל עושר אליפורני וכל רכושו ניתן ליהודית, זהב וכסף ומרגליות ואבני יקר אשר לו, הכל ניתן לה מאת העם.

ואז המלך אשר בבית עוזיהו שדבר טוב על ישראל, בראותו הנס אשר עשה ה' אלוהי ישראל עזב מעבוד האלילים והאמין בה' וימול את בשר ערלתו ויבוא לחסות תחת כנפי השכינה, הוא וכל ילדי ביתו עד היום הזה.

מועצה אזורית באר טוביה
מחלקת נוער

וכל עדת ישראל ששים ושמחים עם יהודית, ותצאנה כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות היו אומרות:

הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, את יהודית אם בישראל, את תהילת ירושלם, את שמחת ישראל, את כבוד עמינו כי עשית בכוח חזק ואמץ לבך ויד ה' הייתה עמך לחזק אותך, ומבורכת תהיה לעולם, ויען כל העם אמן ואמן.
וזקנים עם נערים ישמחו ויעלצו במצלתיים ובנבלים.

ותשר יהודית את השירה הזאת לה' ותאמר:

הללו את ה' בתוף שירו לה' במחול, שירו לה' שיר חדש הודו וקראו בשמו, ה' איש מלחמה ה' שמו, ה' אלוהים גדול אתה ונורא בכוח ואין דומה לך, כל הבריות יעבדוך ויודוך ה' כל מעשיך, כי אמרת ותהי ושלחת את רוחך ונבראו, ההרים והיסודות ירעשו וכדונג נמסו מלפני גבורתך, ימינך ה' נאדרי בכוח ימינך ה' תרעץ אויב, מי כמוך באלים ה' מי כמוך נאדר בקדש נורא תהילות עושה פלא.
ויהי אחר התשועה הגדולה הזאת, כאשר נטהרו כל איש ישראל, העלו עולות כולם, עולות וזבחים ונדרים. ויהודית הקדישה את כל שללה לבית האלוהים, ויעשו עם יהודית שמחת זאת הישועה שלשה חדשים, ובכל ימי חיי יהודית לא קם מזיק על ישראל, ותשקוט הארץ אחרי מותה שנים רבות, ולכל בני ישראל היה אור במושבותם.

מגילת אנטיוכוס:

מגילת אנטיוכוס היא מדרש אגדה היסטוריוגרפי, הידוע גם בשם "מגילת חנוכה", "מגילת בני חשמונאי" ו"מגילה יוונית". המגלה ערוכה לפי חשבון הזמנים התלמודי, ויש בה שינויים ביחס לסיפור החשמונאים שבספרי המקבים ויוסף בן מתתיהו. המגילה נכללה בסוף העתקות כתבי יד של התנ"ך, ובמחזור התפילות.
המגילה נכתבה במקורה בארמית, ונתרגמה לעברית.

ויהי בימי אנטיוכוס מלך יון, מלך גדול וחזק היה ותקיף בממשלתו, וכל המלכים ישמעו לו. והוא כבש מדינות רבות ומלכים חזקים, והחריב טירותם, והיכליהם שרף באש, ואנשיהם בבית האסורים אסר. מימי אלכסנדרוס המלך לא קם מלך כמוהו בכל עבר הנהר. והוא בנה מדינה גדולה על חוף הים להיות לו לבית מלכות, ויקרא לה מדינת אנטיוכיא על שמו.
וגם בגריס משנהו בנה מדינה לנגדה, ויקרא לה בגריס על שמו, וכן שמותן עד היום הזה.

בשנת עשרים ושלוש שנים למלכו, היא שנת מאתים ושלוש עשרה שנים לבנין בית האלוהים, שם פניו לעלות לירושלים.

ויען ויאמר לשריו: הלא ידעתם כי יש עם היהודים אשר בירושלים בינינו. לאלהינו אינם מקריבים, ודתינו אינם עושים, ודתי המלך עוזבים לעשות דתם. וגם הם מייחלים ליום שברון המלכים והשלטונים, ואומרים 'מתי ימלוך עלינו מלכנו, ונשלוט בים וביבשה, וכל העולם ינתן בידינו'. אין כבוד למלכות להניח לאלה על פני האדמה.
עתה בואו ונעלה עליהם, ונבטל מהם הברית אשר כורת להם: שבת ראש חודש ומילה.

וייטב הדבר בעיני שריו ובעיני כל חילו.

באותה שעה קם אנטיוכוס המלך וישלח את ניקנור משנהו בחיל גדול ועם רב. ויבוא לעיר יהודה לירושלים. ויהרוג בה הרג רב, ויבן במה בבית המקדש, במקום אשר אמר אלוהי ישראל לעבדיו הנביאים שם אשכן שכינתי לעולם, במקום ההוא שחטו את החזיר, ויביאו את דמו לעזרת הקודש.

ובהיות זה, כאשר שמע יוחנן בן מתתיהו כהן גדול כי זה המעשה נעשה, נמלא קצף וחמה, וזיו פניו

מועצה אזורית באר טוביה מחלקת נוער

נשתנה, ויועץ בליבו מה שיוכל לעשות על זה. ואז יוחנן בן מתתיהו עשה לו חרב, שתי אמות ארכה וזרת אחת רחבה, תחת בגדיו עטופה.

ויבוא ירושלים, ויעמד בשער המלך, ויקרא לשוערים.
ויאמר להם: אני יוחנן בן מתתיהו באתי לבוא לפני ניקנור.
ואז באו השוערים והשומרים, ויאמרו לו: הכהן הגדול מהיהודים עומד בפתח.
ויען ניקנור ויאמר להם: בא יבוא.
ואז יוחנן הובא לפני ניקנור.

ויען ניקנור ויאמר ליוחנן: אתה הוא אחד מן המורדים אשר מרדו במלך, ואינם רוצים לשלום מלכותו.
ויען יוחנן לפני ניקנור ויאמר: אדוני, אני הוא, עתה באתי לפניך, אשר תרצה אעשה.
ויען ניקנור ויאמר ליוחנן: אם כרצוני אתה עושה, קח חזיר ושחטהו על הבמה, ותלבש בגדי מלכות, ותרכב על סוס המלך, וכאחד מאוהבי המלך תהיה.

וכאשר שמע יוחנן השיבו דבר: אדוני, אני ירא אנוכי מבני ישראל, פן ישמעו כי עשיתי כן וסקלוני באבנים. עתה יצא כל איש מלפניך, פן יודיעום. אז ניקנור הוציא מלפניו כל איש. בעת ההיא נשא יוחנן בן מתתיהו עיניו לשמים ותיקן תפלתו לפני אלוהיו, ויאמר:
אלוהי ואלוהי אבותי, אברהם יצחק ויעקב, אל תתנני נא בידי הערל הזה, כי אם יהרגני, וילך וישתבח בבית דגון אלוהיו, ויאמר אלהי נתנו בידי.
באותו שעה פסע עליו שלש פסיעות, ויתקע החרב בלבו, וישלך אותו חלל בעזרת הקודש לפני אלוהי השמים.

ענה יוחנן ויאמר: אלוהי, לא תשים עלי חטא כי הרגתי בקודש, עתה כן תתן את כל העמים אשר באו עמו להצר ליהודה ולירושלים.

אז יצא יוחנן בן מתתיהו ביום ההוא, וילחם בעמים ויהרוג בהם הרג רב. מספר ההרוגים אשר הרג ביום ההוא שבע מאות אלף ושנים (ושבעים) אלף, אשר היו הורגים אלה לאלה. בשובו בנה עמוד על שמו, ויקרא לו "**מכבי ממית החזקים**".

ויהי כאשר שמע אנטיוכוס המלך כי נהרג ניקנור משנהו, צר לו מאוד, וישלח להביא לו את בגריס הרשע המטעה את עמו.

ויען אנטיוכוס ויאמר לבגריס: הלא ידעת אם לא שמעת, אשר עשו לי בני ישראל. הרגו חיילי ויבזו מחנותי ושרי. עתה על ממונכם אתם בוטחים, או בתיכם לכם הם, בואו נעלה עליהם ונבטל מהם הברית אשר כרת להם אלוהיהם: שבת ראש חודש ומילה.

אז בגריס הרשע וכל מחנותיו באו לירושלים, ויהרוג בהם הרג רב, ויגזור גזרה גמורה על שבת ראש חודש ומילה.

בהיות זה כאשר היה דבר המלך נחפז, מצאו איש אשר מל את בנו, והביאו האיש ואשתו ויתלו אותם כנגד הילד.

וגם אישה אשר ילדה בן אחרי מות בעלה, ותמל אותו לשמנת ימים, ותעל על חומת ירושלים ובנה מהול בידה.

ותען ותאמר: לך אומרים בגריס הרשע, אתם חושבים לבטל מאתנו הברית אשר כורת עמנו, ברית אבותינו לא נבטל ממנו, שבת ראש חודש ומילה מבני בנינו לא יוסר. ותפל את בנה לארץ, ותיפול אחריו, וימותו שניהם כאחד.
ורבים מבני ישראל אשר היו עושים כן בימים ההם, ולא שינו את ברית אבותם.

בזמן ההוא אמרו בני ישראל אלו לאלו: בואו ונלך ונשבוב במערה, פן נחלל את יום השבת. וילשינו אותם לפני בגריס.

אז בגריס הרשע שלח אנשים חלוצים, ויבואו וישבו על פי המערה.
ויאמרו אליהם: יהודים, צאו אלינו, אכלו מלחמנו ושתו מייננו ומעשינו תהיו עושים.
ויענו בני ישראל ויאמרו אלה לאלה: זוכרים אנחנו אשר צונו ה' על הר סיני "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך וביום השביעי תשבוב", עתה טוב לנו אשר נמות במערה מאשר נחלל את יום השבת.

מועצה אזורית באר טוביה מחלקת נוער

בהיות זה כאשר לא יצאו אליהם היהודים, הביאו עצים וישרפו על פי המערה, וימותו כאלף איש ואישה.

אחרי כן יצאו חמשה בני מתתיהו, יוחנן וארבעת אחיו, וילחמו בעמים ויהרגו בהם הרג רב, ויגרשום לאיי הים, כי בטחו באלוהי השמים.

אז בגריס הרשע נכנס בספינה אחת, וינס אל אנטיוכוס המלך, ועמו אנשים פליטי חרב. **ויען בגריס ויאמר לאנטיוכוס:** אתה המלך שמת ציווי לבטל מן היהודים שבת ראש חודש ומילה, מרמה גדולה ומרד בתוכה. אשר אם ילכו כל העמים והאומות והלשונות, לא יוכלו לחמשת בני מתתיהו: מאריות הם חזקים ומנשרים הם קלים ומדובים הם ממהרים. עתה המלך, עצתי תיטב עליך, ולא תלחם באנשים מעט. כי אם תלחם בהם, ותבוש בעיני כל המלכים. לכן כתוב ושלח ספרים בכל מדינות מלכותיך, ויבואו שרי החילות, ולא ישאר מהם אחד. גם פילים מלובשים שריונים יהיו עמהם.

וייטב הדבר בעיני אנטיוכוס המלך, וישלח ספרים לכל מדינות מלכותו, ויבואו שרי כל העמים והממלכות, וגם פילים מלובשים שריונים עימהם באו. שנית קם בגריס הרשע, ויבוא לירושלים, בקע בחומה וינתק המבוא, וישבר במקדש שלוש עשרה פרצות. וגם מן האבנים שיבר, עד אשר היו כעפר. **ויחשוב בלבו ויאמר:** הפעם הזאת לא יוכלו לי, כי רב חילי ועוז ידי. ואלוהי השמים לא חשב כן.

וכששמעו חמשה בני מתתיהו, קמו ויבואו למצפה גלעד, אשר היה שם פליטה לבית ישראל בימי שמואל הנביא. צום גזרו, וישבו על האפר לבקש רחמים מלפני אלוהי השמים. אז נפל בלבם עצה טובה יהודה הבכור, שמעון השני, השלישי יוחנן, הרביעי יונתן, החמישי אלעזר. ברך אותם אביהם וכן אמר: **יהודה בני,** אדמה אותך ליהודה בן יעקב, אשר היה נמשל כאריה. **שמעון בני** אדמה אותך לשמעון בן יעקב, אשר הרג יושבי שכם. **יוחנן בני** אדמה אותך לאבנר בן נר שר צבא ישראל. **יונתן בני** אדמה אותך ליונתן בן שאול, אשר הרג עם פלישתים. **אלעזר בני** אדמה אותך לפנחס בן אלעזר, אשר קנא לאלוהינו והציל את בני ישראל.

על זה יצאו חמשה בני מתתיהו ביום הזה, וילחמו בעמים, ויהרגו בהם הרג רב. ויהרג מהם יהודה.

באותה שעה, כאשר ראו בני מתתיהו כי נהרג יהודה; שבו ויבואו אל אביהם. **ויאמר להם:** למה שבתם?

ויענו ויאמרו: אשר נהרג יהודה אחינו, אשר היה חשוב ככולנו. **ויען מתתיהו אביהם ויאמר אליהם:** אני אצא עמכם ואלחם בעמים, פן יאבדו בית ישראל, ואתם נבהלתם על אחיכם.

ויצא מתתיהו ביום ההוא עם בניו, וילחמו בעמים. ואלוהי השמים נתן כל גיבורי העמים בידם, ויהרגו בהם הרג רב, כל אחוזי חרב וכל מושכי קשת, שרי החיל והסגנים, לא נותר בהם שריד. וינוסו שאר העמים למדינות הים.

ואלעזר היה מתעסק להמית הפילים, ויטבע בפרש הפילים. וכאשר שבו, בקשוהו בין החיים ובין המתים ולא מצאוהו, ואחר כך מצאוהו אשר טבע בפרש הפילים. וישמחו בני ישראל כי ניתנו בידהם שונאיהם. מהם שרפו באש, ומהם דקרו בחרב, ומהם תלו על העץ. ובגריס הרשע, המטעה את עמו, שרפו אותו בית ישראל באש.

מועצה אזורית באר טוביה
מחלקת נוער

ואז אנטיוכוס המלך, כאשר שמע אשר נהרגו בגריס הרשע וכל שרי החיל אשר עמו, נכנס בספינה וינס למדינת הים. כל מקום אשר היה בא שמה, מורדים בו וקוראים אותו "הבורח".

אחרי כן באו בני חשמונאי לבית המקדש, ויבנו השערים הנשברים, ויסגרו הפרצות, ויטהרו העזרה מן ההרוגים ומן הטומאות.

ויבקשו שמן זית זך להדליק המנורה, ולא מצאו כי אם צלוחית אחת, אשר הייתה חתומה בטבעת הכהן הגדול, וידעו כי היתה טהור, והיה בה כשיעור הדלקת יום אחד.

ואלוהי השמים אשר שיכן שמו שם, נתן בה ברכה והדליקו ממנה שמונה ימים. על כן קיימו בני חשמונאי קיום, וחזקו איסור ובני ישראל עימהם כאחד, לעשות שמונה ימים האלה ימי משתה ושמחה, כימי מועדים הכתובים בתורה, ולהדליק בהם נרות, להודיע אשר עשה להם אלוהי השמים ניצוחים.

ובהם אין לספוד, ולא לגזור צום ותענית, זולתי אשר מקובל עליו מלפני זה, ויתפלל לפני אלוקיו. אך חשמונאי ובניו ואחיהם לא גזרו בהם לבטל עבודת מלאכה.

ומן העת ההוא לא היה שם למלכות יון. ויקבלו המלכות בני חשמונאי ובני בניהם מהעת הזאת ועד חרבן בית אלוהים מאתים ושש שנים.

על כן בני ישראל מהיום ההוא בכל גלותם, שומרים את הימים האלה, ויקראו להם ימי משתה ושמחה מחמשה ועשרים לחודש כסליו שמונה ימים. מן העת ההיא ועד העולם לא יסורו מהם אשר היו בבית מקדשם הכוהנים והלויים וחכמיהם, אשר קיימו עליהם ועל בני בניהם עד עולם.

האל אשר עשה עמהם נס ופלא, הוא יעשה לנו נסים ונפלאות, ויקים בנו מקרא שכתוב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

כל התוארים אוקאו ומוגזו מתוך:

אבג"ז גרש

אג"ז צפ"יו

נוצר א"ס

ע"י מוזק קלאמן אקבאל מנוכה אש"ע

